

ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT

IKSZ mit is jelent?

A „közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgoása”

Mikortól?

„Az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a **2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.**”

Mi a különbség?

Önkéntesség

(volunteering) olyan tevékenység, amely:

- **szabad** akaratból
- anyagi ellenszolgáltatás nélkül
- mások javát szolgálja

Közösségi szolgálat

(community service) olyan tevékenység, amely:

- **kötelező** [az iskola pedagógiai programjában rögzített] módon
- anyagi érdektől függetlenül
- a tanuló helyi közösségének javát szolgálja
- személyes és szociális kompetenciák fejlesztésére alkalmas

Miért hasznos?

a jelentkező tanulónak

- személyiséget, kommunikációs képességeket, önismeretet fejleszt
- érzékenyít
- kapcsolatokat épít
- jó gyakorlatszerzési lehetőséget biztosít
- pályaaorientációt biztosít
- társadalmi felelősségvállalást erősít
- kompetenciákat fejleszt
- növeli az önbizalmat

a fogadó szervezetnek

- alapértékek (együttműködés, kölcsönösség, céltudatosság, integrálódás, kapcsolatépítés) megteremtésére ösztönöz
- új erőforrásra ad lehetőséget a dolgozók munkahelyének veszélyeztetetése, és szakértelmének helyettesítése nélkül

az iskolának

- új élménypedagógiai területekre vezet
- újfajta pedagógiai kultúrát teremt
- elősegíti a tanár-diák viszony új módozatait
- összhangba kerülnek a közösségi szolgálati programlehetőségek az iskola pedagógiai programjával

Fogadó szervezet ki lehet?

	Lehet - Pl.	NEM lehet
1. <u>KÖZÉRDEKŰ ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGRŐL</u> szóló törvényben foglalt szervezet, amely lehetőleg teljesíti regisztrációs kötelezettségét,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzatok ifjúságvédelmi, egészségügyi, stb. csoportjai ▪ ÁNTSZ helyi szervezetei ▪ Magyar Vöröskereszt irodái ▪ Kulturális szervezetek színházak, kiállítóterek, művelődési házak, stb.	<ol style="list-style-type: none"> 1. érdekvédelmi, 2. képviseleti, 3. vagy politikai szervezet, annak ellenére, hogy fogadhat önkénteseket
2. minden civil szervezet (a nem közhasznú szervezetek is),	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Egészségügyi intézmények ▪ Szociális intézmények anyaothton, idősek otthona, stb.	
3. magánszemély esetén ha a küldő nevelési-oktatási intézmény egyben fogadóintézményként is működik.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bölcsődék, óvodák, iskolák ▪ Saját iskola	
4. Közvetlen hozzátartozónál, rokonnál CSAK közvetítő szervezeten keresztül valósítható meg a szolgálat teljesítése		

Bevezetési szempontok

Felmérés	Felkészítés	Szakmai koordinátor/mentor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ lehetséges biztonsággal végzett feladatok köre, hozzárendelt célok ▪ megközelíthetőség ▪ tárgyi feltételek biztosíthatósága ▪ nap, napszak meghatározása ▪ a program lebonyolításának és kiértékelésének feltételei ▪ a tevékenység elvégzésnek biztonsági előírásai	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szerencsés, ha a felkészítést a pedagógusok és a fogadó intézmény illetve a diákok (a koordináló pedagógus bevonásával) számára maga a fogadó/szakmai szervezet végzi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a szakmai koordinátort a fogadó szervezet vezetője jelöli ki az iskolával kötött együttműködési megállapodásban rögzített módon, lehetőleg úgy, hogy az iskola egyetértési jogot gyakoroljon a kijelöléshez ▪ várható feladatai: irányítás (a közösségi szolgálatban résztvevő tanulók munkáját a tevékenység során) esetlegesen részt vesz a felkészítésben és a feldolgozásban, odafigyelés (az adott tevékenységeket folyamatos figyelemmel kíséri)

Fogadó szervezet kötelezettségei

Biztosítani	Gondoskodni	Együttműködési
<ul style="list-style-type: none"> ▪ az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, ▪ a szükséges pihenőidőt, ▪ a tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, ismeretek megszerzését, ▪ a tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállásról és étkezésről	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MEGÁLLAPODÁST kötni a küldő intézménnyel, amelynek tartalmaznia kell:<ul style="list-style-type: none"> - a megállapodást aláíró felek adatait, - a vállalt kötelezettségeket, - a foglalkoztatás időtartamát, - a mentor nevét és feladatkörét ▪ Hitelesíteni minden egyes alkalom esetén szükséges:<ul style="list-style-type: none"> - egy - a diák által vezetett – naplóban- - egy - az iskola által kibocsátott - nyomtatványon

Korlátok

NEM szükséges	Külföldön NEM	Fogadó szervezet NEM lehet
iskolai közösségi szolgálat a felnőttoktatásban és sajátos nevelési igényű tanulók esetében - szakértői bizottság javaslata alapján	végezhet közérdekű önkéntes tevékenységet 16 éves kor alatti önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú	érdekvédelmi, képviseleti, vagy politikai szervezet annak ellenére, hogy fogadhat önkénteseket

NEM beszámítható tevékenység	Okozott kár	Külső szervezet és mentor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ üzleti jellegű tevékenység ▪ haszonszerzés ▪ adománygyűjtés ▪ szakfeladat ellátása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az önkéntes nem felel az általa okozott kárért amennyiben figyelem-felhívási kötelezettségének eleget tett. ▪ A fogadó szervezet kárának megtérítése abban az esetben követelhető az önkéntestől, ha az önkéntes felróható magatartása okozta (figyelem-felhívási kötelezettségének nem tett eleget).	bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell <ul style="list-style-type: none"> - a megállapodást aláíró felek adatait, - a vállalt kötelezettségeket, - a foglalkoztatás időtartamát, - a mentor nevét és feladatkörét

Időkorlátok

Időtartam	Elszámolható idő	Nem elszámolható idő
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9-11. évfolyamon arányosan elosztva ▪ ettől eltérni szülői kérelemmel, nyilatkozattal lehet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50 óra közösségi szolgálat, ebből 5 bevezető és 5 levezető órát lehet tartani	<ul style="list-style-type: none"> ▪ min. 60 perc/alkalom, ▪ max. 180perc/alkalom ▪ a helyszínre és a helyszínről az utazás ideje
<p style="text-align: center;">Javasolt elosztás az 50 órára [5 és 15 óra] + + + [15 óra] + + + [10 és 5 óra]</p>		

Szolgálati idő 16 éves kor alatt	Szolgálati idő 18 éves kor alatt
Tanítási szünetben <ul style="list-style-type: none"> ▪ napi: 3 óra ▪ heti: 12 óra, 1 nap pihenéssel	Szolgálati idő 16 és 18 éves kor között <ul style="list-style-type: none"> ▪ napi: 4,5 óra ▪ heti: 18 óra
Tanítási napon <ul style="list-style-type: none"> ▪ napi: 2 óra ▪ heti: 6 óra	
20:00 és 6:00 óra között <u>nem</u> lehet	
2 nap között: 14 óra pihenőidővel	

Tanuló kötelezettségei

1. Jelentkezési lap leadása az iskolának a szülő/gondviselő engedélyével (aláíratás)	3. Részvétel a közösségi szolgálaton a koordinátorral egyeztetett helyszínen és időpontban. Fontos a pontos megjelenés és az iskola házirendjében előírt magatartás betartása.	<ul style="list-style-type: none"> - Mi volt a konkrét feladat? - Mi volt a kitűzött cél és sikerült-e megvalósítani? - Hogyan érezte magát közben a tanuló? - Milyen visszajelzéseket kapott a feladat elvégzése után? - Milyen pozitív/negatív élmények érték a tanulót a szolgálat teljesítése közben?
2. Hitelesített napló beszerzése, amelyben minden alkalom esetén, vezetni kell: <ul style="list-style-type: none"> 1. mikor, 2. hol, 3. milyen tevékenységi területen, milyen tevékenységet, 4. milyen időkeretben, 5. élmények (tapasztalatok, észrevételek) 6. hitelesítés (helyszínen való aláíratás)	4. A Közösségi Szolgálati napló pontos kitöltése közvetlenül a teljesítés után. Az élmények/tapasztalatok részben ezekre a kérdésekre lehet válaszolni: <ul style="list-style-type: none"> - Pontosan kivel történt az együttműködés?	5. Havonta egyeztetni a koordinátorral az elvégzett feladatokkal kapcsolatban

6. Jelentkezésen való változtatás

CSAK!!! szülői kérésre ÉS a partnerintézmény egyetértésével (hiszen számítanak Rád!)

7. Személyesen végezni

a közérdekű önkéntes tevékenységet

8. Dokumentumok őrzése

az érettségi bizonyítványban való rögzítésig

Tevékenységi területek

1. Egészségügyi

[MENTOR BIZTOSÍTÁSA KÖTELEZŐ!]

területen végezhető tevékenységek pl.:

- a beteg kísérete
- a beteg környezetének rendben tartása, segítség az étkezésben, ivásban
- a beteg kéréseinek tolmácsolása az ápolószemélyzet felé
- betegek és hozzátartozóik tájékozódásában való segítése
- kórtermekbe látogatás és igény szerinti segítségnyújtás, lelki támasz nyújtása a betegnek és hozzátartozójának egyaránt
- orvosok és nővérek kéréseinek teljesítése a betegekkel kapcsolatban
- gyermekprogramokban való részvétel, szabadidős tevékenységek szervezésében segítség
- betegek eligazodásának segítésében
- felolvasás, beszélgetés, beteg mellett tartózkodás, a betegek meghallgatása
- adminisztratív tevékenységek ellátásában

2. Szociális

területen végezhető tevékenységek pl.:

- idős emberek segítése egyénileg otthonukban (sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, udvar rendbe tétele, favágás stb.)
- egyéb, a mentális egészséget támogató tevékenységek
- idős emberek támogatása szociális intézmény keretei között (sétáltatás, beszélgetés, szoba rendezése, étkezésben segítség, ágynemű áthúzása)
- felolvasás, beszélgetés
- egyéb szociális tevékenység

3. Oktatási

területen végezhető tevékenységek pl.:

- korrepetálás alsóbb évfolyamokon, gyermekotthonban sajátos nevelési igényű intézményben
- bölcsődékben, óvodákban a mindennapi tevékenységekben játékokban való részvétel
- oktatás idősek számára, például számítógép-használat, nyelvtanítás, egyéb oktatási tevékenységek

4. Kulturális, közösségi

területen végezhető tevékenységek pl.:

- kulturális intézményekben múzeumpedagógiai vagy egyéb szolgálat elvégzése;
- közösségi tevékenységek: katonasírok gondozása, közgyűjteményben önkéntes feladatok ellátása
- kulturális program szervezése
  - bábjáték
  - amatőr színelőadás
  - versmondás, prózafelolvasás
  - mesemondás, éneklés

5. Környezet és természetvédelmi

területen végezhető tevékenységek pl.:

- parkrendezés, közösségi terek tisztítása, rendezése
- biciklitároló javítása, festése, kerítésfestés
- szociális intézmény környezetének rendezése
- fa- és növényültetés, avar összegyűjtése
- Natura 2000 területek megóvásában részvétel
- környezettudatosságra, fenntartható fejlődésre vonatkozó programokban való részvétel, a programok népszerűsítése
- iskola, civil szervezet honlapján, blog írása, szórólapok készítése stb.
- megújuló energiaforrások fontosságát szolgáló programok népszerűsítése

6. Katasztrófavédelmi

(felöleli a polgári védelmi tevékenységeket is)
területen végezhető tevékenységek pl.:

- a katasztrófavédelmi szervezetek napi teendőinek ellátásába való bekapcsolódás
- közreműködés az éves, tervezhető feladatokból adódó tevékenységekben
- jelző-rendszer részeként feladatellátás
- rendkívüli helyzetben (a tanulók kompetenciahatárain belül) végezhető tevékenységek ellátása
- árvízhelyzetben homokzsákok szállítása, töltése
- épületek, ingóságok óvása
- evakuált emberek tájékoztatása, segítése stb.

7. Ovi, SNI, Idősek

területen végezhető tevékenységek pl.:

- közös programok nehézséggel élő kortársakkal;
- bölcsődésekkel, óvodásokkal, idős emberekkel: sport, kézművesség, játék, főzés, egyéb közös programok;
- életinterjú készítése idős emberekkel;
- közös programok (ünnepek, kézművesség, játék, farsang, közös műsor kialakítása, közös sütés, fodrászat)

Fogalmak

Iskolai koordinátor	Szakmai koordinátor	Mentor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nem formális vagy informális, civil vagy önkéntes/közösségi szolgálat területen igazolható szakmai tapasztalattal rendelkező munkatárs vagy pedagógus, aki felelős a tanulók felkészítéséért, pedagógiai feldolgozásért, valamint a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért, adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a fogadó intézmény által olyan, a feladatra kijelölt szakember, aki a közösségi szolgálatban résztvevő tanulók munkáját a tevékenység során irányítja, esetlegesen részt vesz a felkészítésben és feldolgozásban	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a fogadó szervezetnél vagy az iskolában dolgozó, vagy más, megfelelő képzettséggel rendelkező személy, aki elsősorban a tanulók lelki fejlődésével foglalkozik

Fogadó szervezet	Jelentkezési lap	Közösségi szolgálati napló
<ul style="list-style-type: none"> ▪ azon intézmények köre, melyek a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 45. pontjának 1. § (2) bekezdésében felsorolt területeken működnek és helyet vagy szakmai támogatást nyújtanak a közösségi szolgálat megszervezéséhez	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az a dokumentum, amelyen a tanuló jelzi, mely területeken milyen tevékenységi köröket szeretne végezni, és amelyet a szülő, gondviselő ellátott kézjegyével	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokumentum, amely segíti az 50 óra teljesítésének dokumentálását ▪ az iskolai koordinátor a napló alapján, nyomon követi a tanuló tevékenységeit, az egyes időpontokban eltöltött időt, és az osztálynaplóba ez alapján jegyzi be a diák által teljesített órákat